i Ferencz tanár. VII. évfolyam. Számos
al. Ára füzve 80 kr.
Kertészgazdászati naptár 1880-ik szökő-
Szerkesztetette dr. Farkas Mihály. Má-
évfolyam. Számos ábrával s jegyzetla-
al ellátva. Ára füzve 80 kr.
Magyar nők házi naptara 1880-ik szökő-
Szerkeszti Beniczky Irma. XII. évfolyam.
képpel s naplói jegyzetekkel ellátva. Ára
60 kr.
Lidércz-naptár 1880-dik szökőévre. El-
lések, vadász- s uti kalandok gyüjtemé-
XIX. évfolyam. Számos képpel. Ára füzve
r.
Honvéd-naptár az 1880-dik szökőévre.
uttal katonai naptár.) A magyar nép szá-
szerkeszti Aldor Imre. Ára füzve 40 kr.
Kossuth-naptár 1880. szökőévrei Szer-
i Honfi Tihamér. Ára füzve 40 kr.
Népzászlója naptára 188-ik szökőévre. A
ar nép számára szekeszti Aldor Imre XII.
yam. „A királyi család“ nagy czimképpel
kisebb képpel. Ára füzve 40 kr.
A magyar nép naptára 1880-ik szökőévre.
s kalendárium sok hasznos és mulattató
mánynyal ellátva. Szerkeszti ifju Tatár
r XXV. évfolyam. Sok képpel. Ára füzve
r.
Nevessünk! mulattató naptár a gyönyö-
es 1880-iki esztendőire, megcsinálta vala
Asztromokus. Számos illustrátiókkal. Ára
40 kr.

x Dr. Tihanyi Sámuel orvos-, sebész-, szü-
szemésztudor, fülorvos, s a bécsi közkór-
másodorvosa értesiti a nagyérdemü közön-
t, hogy városunkban megtelepedvén, laká-
nagy csapó-utcza 7-ik szám alá helyezte,
s rendel délelőtt 11—12-ig, délután 2-től

eigl. felelős szerkesztő: Grünvald József.

hölgyközönség figyelmébe.

Van szerencsém becses tudomására hozni,
nálam a mostani időszakra a női ruhák
itését tetemesen leszállitott áron; ugy-
tén a szabászat tanitását illetőleg ugy ren-
em be mühelyemet, hogy bármily ruha
öbba kerül nalam, mintha az otthon, vagy
által készittetnék.

1 diszes szövet ruha	6 frt.
1 egyszerübb tunik nélkül	5 —
1 diszes kreton ruha munka	4 —
1 egyszerübb tunik nélkül	3 —
1 egyszerü tunik nélküli selyem ruha	5 —
A szabászat tanitása	8 —

Ajánlom magam a t. közönség szives párt-
isába.

Darvas Imre,
csapó-utcza 330.

(306.)

árlejtési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék és
breczeni kir. járás-biróság 1880-ik évi
zifa szükségletének biztositása végett
ly szükséglet 326 köbmétert teszen —
f. évi november hó 3-án d. u. 3 órá-
r a törvényszéki elnöki irodában ár-
tés fog tartatni.

Vállalkozni akarók felhivatnak, hogy
kitüzött napon és órában 150 frt bá-
pénzzel vagy személyesen jelenjenek
g, vagy az árlejtés megkezdéseig kel-
n bélyegzett s fent meghatározott ösz-
eget tartalmazó zárt ajánlataikat, me-
ek az árlejtés befejezése után fognak
bontatni, nyujtsák be.

Kikiáltási ár köbméterenként 3 frt.
0 kr.

Ar árlejtés egyéb feltételei az elnö-
irodában mindenkor megtekinthetők.
Debreczen, 1879, október 5-én.

Szögyényi.

(311.)

a hölgyvilágnak egyetlen, ártalmatlan börszépitő szere s azon jeles tulajdon-
sággal bir, hogy a börszervre puhitólag, felfrissitőleg hat, annak müködésére
fokozó és éltető befolyással bir. A legdiszebb toilette-szer minden hölgy szá-
mára, mely minden börbetegséget eltávolit s a bör szinét fiatalitja és szépiti.
Mint lágyitó börfejlesztő szer minden zsiranyagot és olajfélét feltdlmul, miután a
bört rendkivül hajlékonnyá, gyöngéddé és fehérré teszi.

Ára 2 forint 50 krajczár és 1 forint 60 krajczár.

SAVON RAVISSANTE a legkedveltebb pipere-szappan a börszin szépi-
tésére és javitására.

Egy kartonnal (3 darab) 1 frt 50 kr.; darabonkint 50 krajczár.
Budapesten valódi minőségben: Török József gyógyszert. Levélbeli megrendeléseket
pontosan teljesit SCHWARZ HENRIK. Központi szétküldési raktára Budapest, Muzeum-
körut 41.

Debreczenben: Göltl Nándor és Dr. Rottschnek V. Emil urak gyógyszertá-
rában.

Dániel örökösei könyvnyomdájában.

1879. XI. évfolyam. 199. szám. Szombat, október 11.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VÉCSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

Nihilisták.

Vannak-e hazánkban nihilisták?

Csak az tagadhatja, ki mameluk.

Igen is vannak. A kinek dobra ütik mindenét, a kinek a szájából elveszik az utolsó falatot, az nihilista, mert semmije sincs, mert semmi jót nem remélhet, és nincs oka hinni semmit, nincs már oka félni semmitől és senkitől.

Ezek a magyar nihilisták!

Egykor jómódu apróbb magyar gazdák, kiknek tükörtiszta háza, mintaképe volt a jólétnek; kiknek szorgalma, tiszteletet érdemelt; kiknek balsorsa részvétet lát abban, kinek van szive, mely résztvesz a szerencsétlen bánatában, kinek van érző lelke felfogni a jómóduból vált földönfutó keserves panaszait.

Nem rég derék kis iparosok, kik két kezük szorgalmából számos tagu családot tápláltak, és a hazának derék polgárokat neveltek — ma nihilisták, kiknek érdek-közössége megszünt a végrehajtó által megüttetett utolsó dobpörgés elhaló hangjával.

Uzsora és adóvégrehajtás, ti vagytok a magyar nihilisták szülői.

Jó lenni most uzsorásnak, és adóvégrehajtónak.

Az uzsorás, ha jól megszedte magát, folyamodik kitüntetésért, rendjelért, magyar nemességért; a megyékben bejut a zöld asztalhoz, mint virilista; — földbirtokot vesz, hintóban jár, eszik, iszik, mig agyon nem ütik.

A végrehajtó, ha szorgalmas, lelketlen, segit megtölteni az állam pénztárát, s legalább biztatja a remény, hogy előhalad, ha ily uton megszerzi főnöke kegyét.

A magyar kisbirtokos meg kisipar, pedig beállhat, nihilistának, oda való mindjük, mert semmije sincs a mit már féltenie kellene.

A kisbirtokos lába alól kihuzzák a quarta telket, s odaadják az uzsorásnak, hadd boldoguljon.

Az uzsorás pedig összeszedi a quarta telkeket, és lesz földesur!

Irodalom, müvészet, tudomány, iskola, egyház, mind elpusztulhat tőle, mert ez neki nem kell — csak az uzsora.

A kisiparos szorgalmának eredményét is ez a földes ur eszi meg, — na meg gyakran a szorgalmas adóvégrehajtó is.

Pedig ezeken az átkozott állapotokon okvetlenül segiteni kell.

De hogyan? Ki segitsen?

Tisza Kálmán? Molnár György?

Igen Tisza Kálmán, és Molnár György!

Mind a kettő azt igérte nem egyszer nem is kétszer, hanem hetvenhétszer, még baloldali képviselő korában, hogy a nép terhein könnyiteni lesz főfeladata.

Váltsa be hát szavát mindkét nagy férfiu, módjában van éppen most.

Tisza Kálmán magyar miniszterelnök; Molnár György pedig az ő hü mamelukja.

Nos hát szállittassák le ezek az urak az adót, szállittassák le a 800.000 katona elviselhetlen létszámát; könnyitsenek a nép terhein.

Szüntessék meg az adóexecutiokat, ennek engedjék el adóját, ugy sem termett semmije, amannak szállitsák le, hiszen silány, nyomorult termése volt, ennek adjanak fizetési haladékot, hadd szüreteljen, ha lesz mit abban a jég által csapdosott szőlőben.

Mutassák meg, hogy nem voltak népámitók, mint balközépiek, nem hazudtak, a mikor ilyesmiket igértek.

Debreczen értelmes választópolgáraihoz pedig ez a szavunk:

Tisza Kálmán urnak ugyan kitették a szürét, a mint érdemelte, hanem Molnár György még mindig képviseli azt a polgárságot, — melynek érdekei mellett lándzsát törni neki elmulaszthatlan kötelessége.

Nos tehát mondják meg a képviselő urnak, hogy okosabb és becsületesebb politikát folytassanak ott az országgyülésen, ne nyuzzák le a nép bőrét, ne vegyék el mindenét csak azért, hogy az állam pénztárai teli legyenek.

Mondják meg a képviselő urnak, hogy védelmezze már valahára a nép érdekeit, — vagy tegye le a mandátumát.

Kun Pál.

— **Andrássy Gyula gr.** tegnapelőtt felmentetett külügyminiszteri állásától, és ugyanakkor Haymerle helyére kineveztetett.

— **A képviselőház** tegnapi ülésén Tisza Kálmán kijelenté, hogy a ház érdemleges ülést okt. 23-áig nem tart.

Gondolatok az iskoláról és az életről

(ZALAI MÁRK-tól.)

VII.

Ama sok megmagyarázhatlan mindennapi félszegségek és ferdeségek közt, melylyel uton utfélen találkozunk, dombszerüen emelkedik ki a nőnevelés mostoha állapota.

Mily véghetetlen ferde és félszeg gondolat, azokat nem nevelni kellően, kik egyrészt a természet akarata és ujjmutatása szerint — egy bizonyos korig legalább — az egész emberiség legtermészetesebb nevelői, másrészt pedig a férfinem élettársai, kikkel áldjon vagy verjen sors keze, egyetértésben és békében élni kell az utolsó leheletig.

Hányszor hallottuk, hogy az egyenetlen házasság (mésalliance) a békétlenség csiráit hordván magában előbb-utóbb felbomlásnak indul. De sem pénz, sem rang, vallás és nemzetiség közti ellentét képezhet oly válaszfalat a házasságban mint a nevelés és oktatás közti ellentét. A férj váltig hangoztathatja a takarékosság és helyes rendszeresség elvét ha a nő elméje nem bir ezen fogalmak iránt. Pedig a boldogulás 99 század része a nő kezében nyugszik. Es ki tudja, talán ezen körülményre vezethető vissza a sok boldogtalan házasságot, mely a tömeges elválásokat az ugynevezett müveltebb körökben eredményezi.

Mig az ifjak kiképeztetésére és munkaképessé tételére százezrek és milliók fordittatnak, addig a leányok iskoláztatására alamisnaképen egynehány ezer forintot szentelünk, hogy névleg eleget tegyünk a népnevelés követelményeinek.

A leányiskolák szembeszökő hiányai közé tartozik: a tanerők elégületlensége, a növendékek tulságos száma, egy teremben, s sok osztály együttes tanittatása.

A tanerők elégületlensége abból is tünik ki, hogy sok leányiskolában az annyira szükséges sőt nélkülözhetetlen kézi munka sem taníttatik. A kézimunka tanitás pedig ép oly szükséges mint a számitás és olvasás tanitás. A női kézimunka tanitásával nem csupán az ipar fejlődésére, hanem különösen a nők keresetképességének emelésére is nagy befolyást lehet gyakorolni. Es hogy e tekintetben menynyire maradtunk el a többi népektől mutatja azon körülmény hogy a bécsi közkiállitáson csak Spanyolország és Portugália sorozható utánunk a magát képviseltető országok közül.

A kézimunkák tanitásának kérdése mellett nem rég hozatott felszinre e lapokban a német nyelv tanittásának kérdése is, mely nyelvet magán uton óhajtották volna egynémely leányiskolában tanitani.

Minthogy ezen ügy egyoldalról sem ezáfoltatott meg, azt kell hinnünk, hogy ez általános helyesléssel találkozott. Ennek ellenében ki kell nyilatkoztatnunk, hogy a német nyelvek a népiskolában való tanitását nemcsak nem kivánatos, hanem határozottan visszautasitandó. —

A nép a nemzeti nyelv szellemének tisztaságának és eredetiségének leghivebb és legtermészetesebb őre, és minden idegen növény, mely közzéültettetett, elvévén nemzeti nyelvünknek éltető nedvét, csak gyengitésére szolgáltathatna alkalmat, mi ellen határozottan tiltakoznunk kell. Debreczen város méltó büszkeséggel hirdeti magáról, hogy a legnagyobb magyar város. Ne engedjünk ezen rést ütni, és hagyjuk a germanisátió dicsőségét másoknak. A franczia nem akar más lenni mint franczia, az angol nem más mint angol, maradjunk mi is magyarok a szó legszorosabb értelmében.

Az idegen nyelvek használata csak a müveltebb osztályok körébe tartozik, kik azt nem egynehány fölületes szólás módban hanem képző elem gyanánt elsajátitjuk oly korban midőn az nemzeti nyelvünk kára nélkül történik. —

Az idegen nyelv nem önczél hanem csak eszköz. Ezt vagy a tudományos ember használhatja ismereteinek bővitése czéljából vagy a kereskedő és iparos, hogy a külföldről érkezett leveleket és számlákat érthesse. Egyebekre nézve csekély gyakorlati vagy intellectuális értékkel bir és az idegen nyelvek birtoka utáni hajhászás egy hosszan tartó divatos kórtünemény.

— **Párisból**, okt, 5-iki kelettel értesitik lapunkat, hogy ott mult hó 26-án tartotta meg a párisi kölcsönösen segélyző magyar egylet saját helyiségében a tagok számos jelenléte mellett a székesfehérvári kiállitás ügyében kiküldött bizottságnak beszámolását, mely alkalomra rendkivüli közgyülés hivatott egybe.

Az egylet elnöke Z i c h y Mihály nem vehetvén részt a gyülésen, annak megnyitását Bencz Lajos eszközölte, felolvasván az elnök levelét, mely maga minden commentárnál jobban ecseteli irójának az egylet iránt folyton tanusitott gondoskodását és hazája iránt tanusitott lángoló szeretét.

A levélnek — melyet terjedelménél fogva lapunk szük terében nem közölhetünk — általános helyeslés melletti felolvasása után, alelnök inditványára egy okt. 13-án Zichy Mihály születése napját ünneplő bankett tartása a „Palais Royal“ éttermeiben egyhangulag elhatároztatott. Alelnök a még hátralevő kisebb ügyeket előadván az ülést fél 11 órakor éjjel berekeszté, mely után az egylet női tagjai és szivesen látott vendégei jelen lévén, zongorakiséret mellett kedélyes kis tánczmulatság vette kezdetét, mely éjfél után 2 órakor végződött.

— **BUDAPESTI HIREK.** — **Képviselői körökben**, irja az E—s, hire jár, hogy egy ismert kormánypárti képviselő, B. A. legközelebb szintén le fogja tenni mandatumát. Az okok ugyanazok, melyek ifj. Perczel Bélát hasonló lépésre birták. B. ügyei állitólag épen Perczeléivel vannak ugy összebonyolódva, hogy a tisztázás lehetetlen. — **A muzeum régiségosztálya** ötvenezer frtnyi ajándékot kapott közelebb egy főurtól, mely ajándék bronz-edényekből, középkori arany- s ezüst serlegekből stb. áll. — **A főváros közönsége** sept. hó folyamán tizezer négyszáz drb. marhának husát fogyasztotta el. — **Árpád szobra.** Egy fiatal szobrász azon godolatra jött, hogy Árpád szobrát elkésziti, s azt Magyarország ezredéves fennállásának ünnepére felállitja. Erről közelebb röpirat is fog megjelenni. — **Mérgezés.** Hat egyén közelebb saját szedésü gomba élvezése folytán megmérgeztetett. Felgyógyulásukhoz kevés reményt kötnek.

Külföldi dolgok.

— **Óriási bankjegyek.** Az angol bank négy bankjegyet adott ki, melyek közül mindenik 100.000 font sterlinget (= 1.000.000 frtot) képvisel. Lenyomatásuk után az eredeti lemezt megsemmisitették. E négy bankjegy közül az egyik a Rothschild ház, a másik a Coutts család birtokában van, a harmadikat az angol bank kincstárában őrzik, a negyedik arany keretben Roger bankár s angol k ö l t ő szalonjában függ.

— **Drága bölcső.** Birma királya örvendetes családi eseménynek néz elébe, s komoly alapja van reményleni, hogy Soo-peet-lat királynő csemetével fogja megajándékozni. „A kelő nap királyának, a fehér elefánt és arany esernyő urának“ a lakosok már előlegeztek is egy — bölcsőt, mely nem kevesebb mint három millió forintba került.

Kossuth iratai.

A kiadandó mü, melynek közrebocsátására, mint emlitettük, az Athenaeum-társulat tesz lépéseket, az E—s szerint nem emlékirat lesz. Hazánk nagy fia e müvében közzé fogja tenni azon iratok, levelek és hirlapi czikkek egy részét, melyek tőle részint különböző bel- és külföldi lapokban megjelentek, részint a kiváló személyek által hozzá intéztettek. Valamennyi irata a müben nem fog közöltetni, mivel az iratok közt vannak olyan természetüek, melyek csak Kossuth elhunyta után tehetők közzé, s ismét vannak olyanok, melyek csak más személyiségek halála után jelenhetnek meg. —

A kiadandó részre az előzetes tárgyalások már meglehetős előhaladott állapotban voltak, mikor az Athenaeum megbizottai a szerződés megkötése végett Turinba elindultak. Igy megállapittatott, hogy a mü 3 kötetben tétetik közzé, egy-egy kötet 40 ivet, s igy az egész munka 120 ivet tesz; a kötetek diszes kiállitásban, finom velin papiron jelennek meg s ára a három kötetnek együtt 12 frt lesz. Mindenik kötet külön önálló egészet képezend s a három kötet egyike tisztán a keleti kérdéssel foglalkozand a mint ez most áll és 25 évvel ezelőtt állott.

A mühöz a kéziratokat maga Kossuth állitja össze, s nagyon valószinü, hogy előszóval is el fogja azt látni. A munka le fog forditttatni idegen nyelvekre is, de a jog ez iránt teljesen Kossuthnak hagyatik fenn, valamint a munka népszerü kiadásának joga is. Nagy hazánkfiát e mü közrebocsátára állitólag anyagi viszonyai inditották. Mélyen megindító, hogy Kossuth ősz fejjel tollat kénytelen fogni ily okból. . . . .

— **VIDÉKI HIREK.** — **Petroleum forrás Máramarosban.** Sajátságos tünemény észlelhető a körösmegyeri petroleumforrásoknál. A kutban dolgozó munkások ugyanis viharhoz hasonló zuhogást hallanak maguk alatt. Sokan azt hiszik, hogy a nevezett zuhogás a nagy mennyiségü petroleum folyása által idéztetik elő. Ez esetben, a világ egyik leggazdagabb petroleumforrása Máramarosban lenne. — **A himlőjárvány** folytán Nagy-Károlyban az összes iskolákat bezárták. — **Megégett.** Szegeden az alsó tanyákon tegnapelőtt megrázó szerencsétlenség történt. A háznép kiment a szüretre. A három kis gyermeket odahaza hagyták és rájok zárták az ajtót. A magára hagyott ártatlanok egyike, egy 5 éves leányka, ki a három közt legidősebb volt, még eddig fel nem deritett okból — megégett. — **Apagyilkos.** Egy M.-Sziget melletti faluban N.-jómódu oláh gazdát saját fia agyonlőtte.

— **Budapestről** okt. 10-iki kelettel következő sorok küldettek hozzánk: A „kisbirtokosok orsz. földhitelintézete“-t létesitő bizottság f. hó 6-án kezdte meg a szavazati jegyek kiadását és ezt f. hó 16-áig bezárólag folytatandja, azután szavazó jegy ki nem adható. Eddig jegyekért igen kevesen jelentkeznek, — a minek természetszerüen csak két következménye lehet, az t. i. hogy az utolsó napokon torlódások fognak bekövetkezni; a melyek az igazolási eljárásra igen károsan hathatnak vissza — vagy pedig az, hogy a jogosult alapitók csak csekély számban fogják magukat képviseltetni az okt. 19-iki közgyülésen. — Minthogy pedig mindezen két eshetőség i g e n k á r o s l e h e t n e az intézetre: ennélfogva ismételve kérjük az igen tisztelt alapitókat, különösen pedig a vidékieket, hogy ha már meghozták az áldozatot és pénzüket ezen szent czélra ajánlották fel, ne sajnálják ezen aránylag csekély áldozatot, mely az ide utazásban, vagy a hatalmazvány beküldésében áll, mert attól, hogy az intézet milyen kezekre fog bizatni, függ az alapitványra áldozott pénzünknek és az intézetnek sorsa; sőt minthogy ez intézet országos jelleggel és rendkivüli kiváltságokkal lett felruházva némileg az országnak hirneve is.

Egyuttal bátorkodunk arra is figyelmeztetni a tisztelt alapitókat, hogy ezen létesitendő országos földhitelintézetet a régi „Kisbirtokosok földhitelintézete“ czimét viselő részvénytársasággal összetéveszteni ne méltóztassék. Leveleiken az „Országos“ jelleg kitüntetendő, — nehogy a beküldendő pénzek és hatalmazványok illetéktelen kezekbe kerüljenek.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Vegyes költemények.

Irta: **Lukács Ödön.**

Debreczen, kiadja: Erdélyi István nyomdatulajdonos. 1879.

A föld kebele kileheli a forrást, mely üditő csöppjeivel gyógyit és öldököl a szerint, a mint az élvező fogadja azt. A költő lelke kileheli a költeményvirágot, melyről némelyek szorgalmas méh gyanánt mézet, — némelyek pedig világgyülölő pók gyanánt mérget szednek föl. A költők a társadalmi életre nézve mindig orvosok vagy gyilkosok voltak.

Valamely kor eszméjeért küzdő, vagy ellene harczoló poéta sivár, ephemér dicsőségnél egyebet nem arat; mert azon eszmék oly változók, mint az örökitő költemények eszméi, a csupán a kedély tengerének hullámai nyaldossák.

A költemények nemcsak a kedély lüktetései által felbugygyanó szépségek, hanem az élet kohában megpróbált igaz aranyok is lehetnek. Az igaz aranyak, gyöngyök, felül vannak a változáson.

Lukács Ödön vegyes költeményeiben feltünik a valódi poezis, feltünik a maradandó eszme, feltünik a gyakorlati világnézlet, mely nélkül a költőt a napi élettel összeegyeztetni lehetlen. A versalakok, melyeket vegyes költeményeiben leginkább gyakorol, megfelelnek a tartalomnak. Alak és tartalom tesz igaz egészet. Költeményei: I. Kedély. II. Haza. III. Balladák. Románczokra osztja.

A vegyes költemények elsőrésze: K e d é l y. Ezen részben (45 lap) „Akkor és most“ czimmel igen kiváló, a nyolczévi találkozásnak derék baráti monumentuma, habár technicája nem illően correct, — a „fogamzott“ „virágzott“ „hajnalán“ „oldalán“ rimek elavultak, Azonban az olvasó saját kedélyéhez olvadó költeményekkel bőven találkozhatik e szakaszban.

A második rész: H a z a czimet visel. A hazáról énekelni már nagyobb feladat, mint a kedély különbféle árnyalatait festeni a szerint, miként most haragos vulkán forrong, vagy kedves tavaszi verőfény csillog a sziv világában; majd a napi élet rohamos eseményei közül ragad meg egy-egy pillanatot, s világölelő szeretetünk válik egyénivé általa. Igy a márczius 15. 1878. czimü költemény (102—105 lap) igen szépen egyéniti a hazafias köz-szeretetet s ismét csoportositja azt.

„Legyen átkozott, ki a vész idejében
Hü anyját a hazát gyáván cserben hagyja!
Legyen átkozott és megutált e földön,
A kit elcsábit a zsarnok pénz darabja!“

A költői ér folytonos lüktetése következő gondolatokban a szónok, a bölcselő ész sziklaszilárd talaját mossa keresztül:

Jertek! . . A világnak megfagyott a szive,
Fásult dermedés a jéghegy, mely takarja —
Egyesitsük azt a régi, régi lángot,
Hadd ropogjon tőle a világ avarja,
S boritsa be vele az egész világot,
A szabadság fényes, pompás zivatarja! (105 lap.)

A „Merengés“ czimü költemény a nemzet legszebb multjának reminiscentiáit gyüjti egy focusba, meleg hazafisággal igyekszik ápolni ama „nagy“ emlékét, ki a II. Rákóczi Ferencz vas szilardságával nem hajlik, de inkább megtörik. Az udvari és alkalmi poétákon is üt egyet e versszakban:

„A tegnap „honárulónak“
Hymnuszt zeng a „költő“ holnap,
Mig „Megváltónk“ künt eped . . .
Szive tépi bánatában,
Távol hontalan hazában,
Nem bánjuk ha szét reped. . . .

Lukács Ödön nem mondja, hogy: „Nagy szive tiszta gyémánt, jelleme aczéltükör, elméje napvilág, ki egy husvéti szóval tetszhalálból támaszta föl, s hivott életre, tettre. Ki kétfelé osztá történetünket s mint második honszerző áll középen, az ezredéves ország romjain uj ezredévre vetve alapot; kinél nagyobbat, bölcsebbet, hivebbet nem terme még e föld, mióta itt Árpád hazát nyert s István koronát; kinek nevére áldást mond jelen s jövő örökre, s még az ősök is nyugodtabban aluszszák álmukat, mig a jogot, melyért vérzettek ők dicső csatákban, ő áll védeni!“ — Hanem csak egyszerüen rá mutat a legnagyobb sebre, melyet a honfi testtömeg összes életszerve sem képes mind ez ideig sem behegeszteni. Lukács Ödön nehány szóval jobban fejére üt a szegnek, mint az udvari és alkalmi poéták — a mondat-halmazzal! — Nem lehet tagadni azonban, hogy Lukács hazafias költeményeiben olykor tulzott az áradozás, de ekkor a költői lélek gyöngyei még jobban tündöklenek. Igy „Kossuth levele olvasásakor“ czimü költeményben (127. lap.)

— E hang! Mely mint feltámadási kürt
Felrázta egykor a sirok lakóit,
Felrázta a nagy lelkek ereit,
Csatázni a jogért s a szent szabadság
Eszméjeért kivivni a babért! . . .
Csak a „pusztában hangzó szó“ talán?
Szelid e hang most, csendes és nyugodt,
Mint egy komoly bölcs haldokló szava,
Mint hattyuének a nagy éjszakán,
Mely bánatával sziveket repeszt,
S mégis szivünkre támad iszonyun,
Mint egy felsiró gyász emlékezet.

Ez áradozás fölött a szépészeti érzelmek képezik azon hidat, mely az érzékitől az erkölcsihez legrövidebben vezet. Ki az erkölcsi szép iránt nem csak fogékony kebellel bir, hanem abban mindenkor uj meg uj nemes érzelmek támadnak, melyek az életbajok elviselésére erőit edzik és nevelik, mindenütt kellemes üdülést talál, a hazafias bu enyhül s a lélek az anyagitól az eszményihez emelkedik. De lássuk a költői képlet végét:

„S miként egy szirtfokon álló apának,
Szivszakgató „Isten hozzád“-ja, ki
Kedves családját, remegő kicsinyit,
Kesergi az elsülyedő hajón,
S maga is a habok fölé hajol,
Hogy eltemesse tépő bánatát, —
És mégis csendben, titkon lép alá, hogy
A sülyedőknek óh . . Ne fájjon az.“ stb.

A honszeretet az, mely honfi társunk örömét közörömmé, fájdalmát közös fájdalommá teszi. Kinek szive oltárán e tiszta szeretet lángja lobog, midőn látja, hogy némelyek sokszor saját vétkök nélkül is a sors kemény csapásai alatt nyögnek, irántuk rokonszenvre ébred; az ily ember szive nemes, lelke müvelt; mert csak a sziv s lélek nemessége azon talaj, hol a rokon érzelem megteremhet. Lukács Ödön a fent jelzett levél olvasásakor annyira együtt érzett a nagy hazafival, hogy az ő helyzetébe egészen bele gondolva magát, megirhatta szép költeményét. Csak nemesitett természetünkből buzoghatott fel rokonérzelmek.

A vegyes költemények harmadik része: „Balladák, románczok“ czimet visel. „Támár“ (ballada 144 lap) a költeményfüzérből bátran kimaradhatott volna, azért, hogy szép ruhában van, mégis csak Támár marad Támár. Ez ószövetségi kép bizonynyal nem követendő, hanem a bün iránt undort gerjesztő alak gyanánt van oda helyezve. Ily cselekvények festése által a költő nem sok szolgálatot tesz a közerkölcsiségnek, habár a bibliából vette is.

„Kornelia“ (ballada 152. lap.) Három szakaszban, mint egy drámának három felvonása, az ifjui önfeláldozó szerelem magasztos képe. De az ily kifejezések: . . . . „Ám egy napon sok fényes ur (királyi marschalok)“ 153. lap a magyar költészetben illetlenek és nem szabatosak; a „marschal“ szót saját nyelvünkön is ki lehet fejezni, miért keverjük tehát az idegen elemet zengzetes anyanyelvünkbe? Az Éli fiai idegen tüzet vittek az oltárra, meg is bünhödtek érte.

Lukács Ödön vegyes költeményei általában nemes szivről, szép érzelemről tesznek bizonyságot. Általában az erényt s a szabadság eszméjét igyekszik terjeszteni.

Ha az előttünk fekvő füzetben imitt-amott akadnak is ismétlések, mint a 121 lapon „Elpusztul minden lom, szemét, salak“ a 123. lapon „Söpörve tisztul lom, szemét, salak“ vagy akadnak idegen kifejezések, mint a 134. lapon „sklávok“ a 133. lapon „Mea culpa“, vagy tollhibából becsuszott valami nyelv-ellenség, mint 175. lapon „Szőke ifju, ha sejté is e z t e t,“ mégis elég irodalmi értéke van arra, hogy a t. cz. magyar olvasó közönség figyelmébe melegen ajánljuk.

Debreczen,

UJDONSÁGOK.

* **Esküvő.** Lada Sándor, helybeli leányiskola tanitó tegnapelőtt vezette oltárhoz a h. szoboszlói ref. gymnasium igazgató Szatmári Józsefnek kedves leányát G i z e l l a kisasszonyt. Kisérje szerencse az ifju párt az élet utján! —

* **Halálozás.** Özv. Szilágyi Sámuelné élte 59 évében ma délelőtt 4 napi szenvedés után jobblétre szenderült. Temetése folyó hó 13. hétfőn délutáni 2 órakor fog végbemenni; a hatvan-utczai 1557. számu háztól a nagytemplomba, s onnan a hatvan-utczai sirkertbe lesz leteendő az elköltözött halott. Ezen végtisztességre meghivják a rokonokat s ösmerősöket az elhunytnak gyermekei.

* **Hangverseny.** Huber Jenő és Agghazi Károly a két nagy hirnevü fiatal magyar müvész már jelzett hangversenye, f. hó 24-én lesz a szinházban, az itteni szintársulat nehány legkitünőbb tagjának közremüködése mellett. A két müvészről a franczia, német és magyar lapok egyiránt oly elismerőleg nyilatkoznak s oly sok dicsérettel halmozzák el őket, a hogy csak elsőrendü és világhirü müvészekről szoktak irni. Különösen a mult télen Párisban a szegediek javára rendezett nagy hangversenyben tüntették ki magukat, s megnyerték nemcsak a párisi legmagasabb s előkelőbb körök — hanem az ottani zenekapaczitások rokonszenvét is, ugy kitünő játékuk, valamint nem mindennapi zen-szerzeményeikkel, uj dicsőséget szerezvén a magyar névnek. Ezért nem csodálkozhatunk, — ha mostani körutjokon is mindenütt nagy rokonszenvvel és kitüntetéssel fogadtatnak. Reményljük, hogy itt is telt ház előtt fogják müvészetüket bemutathatni. A müsort legközelebb fogjuk közölni.

* **A helybeli dohány-főtőzsde** nyilvános árlejtés utján folyó hó 28-án fog a pénzügyigazgatóság helyiségében kiadatni. Midőn ezt egyes felek érdekében nyilvánosságra hozzuk, egyszersmind megemlitjük, hogy a feltételek nevezett hivataloknál megtekinthetők.

* **Nyilvános köszönet.** — Tek. Kallós Lajos ur jogacademiánk kitünő veterán tanára, Makulay „Anglia története", czimü 3 kötetü munkáját volt szives a debr. jogász önképzőkörnek ajándékozni, mely tettéért van szerencsém az egylet nevében hálás köszönetemet kifejezni. — Debreczen 1879. okt. 11. Katz Sámuel jog. önk. elnök.

* **Karczag Vilmos**, kinek szinpadunkoni felléptéről irtunk, mint ujabban értesülünk nem hétfőn, hanem k e d d e n lépend fel a „Daniseffek"-ben. — Hétfőn e „Csók" kerül szinre.

* **Helyreigazitás.** E lapok f. hó 9-iki számában, az „Ujdonságok" rovatában megjelent „A t i z é v v e l e z e l ő t t" kezdetü közleménynek azon része, mely az emlékbeszéd tartására vonatkozik, tévedésen alapul. Mély megindulással ujitottuk ugyan föl magunk között elhunyt tanulótársaink kedves emlékét, de formális, vagy épen nyilvános emlékbeszéd tartására senki se gondolt közzülünk. Debreczen 1879, október 11 Elek Lajos.

* **Természeti ritkaság.** Mint lapunkat értesitik, Hajdu-Szoboszlón tegnapelőtt délután irtózatos jégeső volt, mely mindent ellepett.

* **Szinházi hirek.** D ö m j é n R ó z a jövő hétfőn fogja a „Csók" czimü vigjátékban Maritta szerepét adni, melyben játékát kitünőnek mondják. Felhivjuk rá közönségünk figyelmét. — U j b o h ó z a t kerül szinre legközelebb nálunk; czime: „A szinésznő férje," irták Mailharc és Halevy. — O p e r a é n e k e s n ő szerződtetése tárgyában, mint értesültünk, szinházunk igazgatósága és egy bécsi hires szinésznő közt alkudozások folynak jelenleg; melyek ha befejeztetnek, az eredményről tudósitjuk t. olvasóinkat.

* **Másodvirágzás.** Ritka természeti tünemény szemlélhető helyben Rácz László eser-utczai házának udvarán, hol ugyanis egy almafa áll, mely az idén most virágzik másodszor Valóban csudálatos tünemény ősz közepén.

* **Lesz dolga az adóprésnek** ismét. A pénzügyminiszter ugyanis több nevezetes adóügyi reform között elrendelte, hogy az adóvégrehajtóknak buzgóságuk emelésére, ezentul n a g y o b b p e r c z e n t e k e t kell adni a behajtott összegből. — A nyuzásokra ennél jobb eszközt már alig találhat egy pénzügyminiszter. —

* **Talált hulla.** Ma hajnalban a vásártéren egy rongyokba burkolt férfi holtteste találtatott. A rendőrség a kórházba szállitotta, hol kitünt, hogy az illető koldus volt, s halálát a szeszes italok tulságos élvezése okozta.

* **Panasz a pékek ellen.** Igaz, hogy egy idő óta nagyon emelkedett a buza ára, hanem ez érték-emelkedés még nincsen kellő arányban a pék urak süteményének piciny voltával. Az ember kétségbeesik, ha egy kiflit vesz a kezébe, — oly mesés kicsinységüvé változott, az néhány nap óta. Általános a panasz ez iránt, s tagadhatatlan, hogy e panasz méltányos is, mert a pék urak egyforma nagyságban tartoznának süteményeiket kiállitani, annál is inkább mert a buza árának csökkenésekor bizonyosan nem oly lelkiismeretesek a kiflik és zsemlék nagyobbra szabásánál. Megjegyezzük azonban, hogy e tekintetben vannak kivételek is, mert némely pék süteménye ép oly szép most, mint máskor, azonban annál nagyobb a többinek hibája.

* **Hirtelen halál.** Sámsoni illetőségü Őri László nevü egyén tegnap tengeri hántás közben hirtelen meghalt. Eltemettetése iránt a kap. hivatal az intézkedéseket megtette.

* **Gazdák figyelmébe.** A m. kir. állladalmi mentelepek mén-lészámának kiegészitése czéljából a magyar kormány által legközelebb ménvásárlás fog tartatni. Felhivatnak ennél fogva a tenyésztők, hogy eladó méneik leirását, a származás, jelenlegi állomás és a kivánt árnak megjelölésével együtt, legkésőbb f. évi október hó 25-ig, a m. kir. földmivelés-, ipar és kereskedelemügyi miniszteriumnál, Budapesten lánczhid-tér Nákó-ház, a m. k. posta utján, beterjeszszék. Minden egyes kivánatra, bővebb felvilágositással mindenkor szivesen szolgálok. Debreczenben október 11-én Koszerus Lajos, a Debreczen városi lótenyész bizottmány elnöke.

* **Ingyen utazás.** Nehány nappal ezelőtt egy kizbányai ember ment Szatmár-felé és pedig gyalog, hogy ott ügyvédjével értekezzék. Elgyalogolt szegény egészen Batizig. Ott egy tisztességesen öltözött fiatal ember beszédbe ereszkedvén vele, kitudakolja egész utjának czélját; midőn mindent megtudott, magát az illető ügyvéd segédjének advan ki, tudtára adta a kiz-bányai atyafinak, hogy őt az ügyvéd előre küldte, hogy utközben vele találkozván, sietve menjenek Nagybányára a telekkönyvi iratok beszerzése végett, mert azok nélkül nem tud az ügyében intézkedni. Oly őszintének látszott ez előadás, hogy a kis-bányai ember nem is álmodta, miszerint neki csalóval van dolga, hanem Batizon fuvarost fogadott, s a fiatal emberrel együtt N.-Bányára elutazott, ki is midőn a városba értek, jónak látta a fuvarozás megköszönése nélkül kereket oldani, és nyomtalanul eltünt. Ekkor jött magához a megcsalatott kiz bányai ember, de már későn, mert a nagy-bányai rendőrség nem volt képes a csalót elfogathatni, neki pedig a fuvarost ki kellett fizetni.

* **Curiosum.** A. E. beregmegyei földbirtokos, ki nem régiben válópert inditott neje ellen, sőt az elválás könnyitése czéljából a ref. vallásra is áttért, volt nejével a közelebbi napokban ismét letette a házassági esküt.

* **Bérbeadták az adóbehajtást.** B.-Gyulán ugy látszik a török adóbehajtási rendszert akarják életbeléptetni. A Békésmegyei Közl. irja: Gyulán az adóbehajtást bérbeadták. Gyulán ugyanis ezentul egy „felelős végrehajtó" lesz, — ki köteles számolni az adóról, hogy az bármi uton-módon — pontosan behajtassék. Ez a felelős végrehajtó aztán vagyonával felelős arról, a mi adóban elmaradt, sőt késedelmesen találna eljárni, az adófelügyelő felelős végrehajtó költségén annyi végrehajtót alkalmazhat, a mennyit szükségesnek lát. A felelős végrehajtói tisztet Gyulán Grécz József vállalta el. Grécz József jómódu polgár, hajdanta város gazdája volt. Akkor — mint Gyulán mondják — csak névleg volt városgazdája, és csak most lesz ő igazán a város gazdája.

* **Egy jó házból való fiu** a Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában tanulóul minden órában felvétetik. Értekezhetni ez iránt ugyanott piacz Vecsey-ház.

* **Az ősz beáltával** télre sok almát körtét tesznek el, ott a hol van. Mind a két gyümölcs legtovább áll el, ha komlót raknak oda, hova a gyümölcsöt eltesszük. A szőllő tovább áll el és ritka ép marad. Ajánljuk gazdasszonyok figyelmébe.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

I. Bérlet 5. szám.

Vasárnap október 12 én

adatik:

Kerekes András és szeretője Piros Panna.

Népszinmü 3 felv. Tóth Edétől.

Kezdete 7 órakor.

Ideigl. felelős szerkesztő: **Grünvald József.**

Kunz József és Társa

DEBRECZEN.

A n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk az őszi és téli idényre dusan berendezett raktárunkat, különösen pedig:

kitünő minőségü vásznakat,

SAJÁT GYÁRTMÁNYU KÉSZ FEHÉRNEMŰKET,

minden faj **asztalnemüeket** és a legujabb **kávés-készleteket** nagyválasztékban;

szőnyeg és butor kelméket,

ugyszintén az azokhoz szükséges és diszzsinór és bojtokat, — **legelső gyártmányu csipke és mouslin**

függöny-kelméket,

a legujabb divatu minden faju

női ruha-kelméket,

és azokhoz való diszitéseket.

Dus választékban tartunk raktáron továbbá selyem-, satin-, cachemir- és **karton-paplanokat**; ugyszintén tengerfü és lószőr

MATRACZOKAT.

A legszebb berlini és más minden faju és nagyságu **téli kendöket.**

Elvállalunk minden e szakmába vágó megrendeléseket; de különösen

fehérnemüek elkészittetését.

Egész kiházasitási készletek a legpontosabbban, legszebben és a lehető legjutányosabban eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és szigoruan teljesittetnek.

Minták és árjegyzékeket kivánatra bérmentve küldünk. (309.)

Eladó.

Nagy hatvan-utczai 1543. számu ház 18 hold ondódi és 16 hold uj földjével.

Nagy cserei 15 boglyás kaszáló kőkuttal és földkunyhóval ellátva.

Postakertben 11 kapa luczernásnak való föld az eleje berenával felkeritve.

Hatvan-utczai kertben 6 kapa szőlő cserepes kőpajtával és szüretelő edénynyel ellátva.

Értekezhetni ezirant a Pásztor örökösökkel.

(299.)

KAZAN és GÉPMÜHELY

Debreczen, péterfia-utcza 888-ik sz.

Alólirottak ajánljuk magunkat mindennemü uj-kazán és gépmunkákra, egyszersmind azoknak kijavitására. Szakavatott jó munkát és jutányos árak mellett, gyors kiszolgálást kötelezvén, a t. közönség becses megrendelését kérjük.

Tiszteletteljesen

STERNISCHA TESTVÉREK.

Fölhivás.

Ezennel tudatom a nagyérdemü **tiszt urakkal**, hogy eddigi kalap és sapka kereskedésemet a legszükségesebb tiszti és altiszti u. m.:

sapka, kardbojt, (porte epée)

kardszij, keztyü

és itt még fel nem sorolt tárgyakkal a nagyérdemü tiszt urak kényelmére berendeztem és a legolcsóbb árakat számitva, maradok tisztelettel

Özv. Várady Istvánné.

PIACZ, VECSEY-HÁZ. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. (312.)

A hölgyközönség figyelmébe.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy nálam a mostani időszakra a női ruhák készitését tetemesen leszállitott áron; ugyszintén a szabászat tanitását illetőleg ugy rendeztem be mühelyemet, hogy bármily ruha olcsóbba kerül nálam, mintha az otthon, vagy nők által készittetnék.

1 diszes szövet ruha	6 frt.
1 egyszerübb tunik nélkül . .	5 —
1 diszes kreton ruha munka .	4 —
1 egyszerübb tunik nélkül . .	3 —
1 egyszerü tunik nélküli selyem ruha	5 —
A szabászat tanitása . . .	8 —

Ajánlom magam a t. közönség szives pártfogásába.

Darvas Imre,

(306.) csapó-utcza 330.

MINDENNEMÜ

titkos betegségek

és

bőrbajok

gyógyittatnak RICORD párisi egyetemi tanás egyedüli biztos gyógymódja szerint.

FOGAK

és azoknak tövei fájdalom nélkül kihuzatnak.

Weisz Gyula

specialista gyógyász,

a budapesti császári és királyi katonai főkórház volt osztály orvosa, kiérdemelt államvasuti és bányamü orvos által.

Lakik: széchényi-utcza, gróf Degenfeld házában. — Bejárat a kis kapun.

KARIKÁS LAJOS

férfi divat-áru- és fehèrnemü-raktára,

Budapest, dorottya-utcza 3. szám,

a tisztelt közönségnek figyelmébe ajánlja alant felsorolt legjobb minőségü és legfinomabb állitásu áruit, nevezetesen:

6 darab ing, fehér vagy szines rávarrott gallér és kézelővel . . .	Összesen 29 frt 75 kr.
6 darab alsó nadrág	
12 darab zsebkendő, fehér vagy szines szélü	
12 pár harisnya fehér vagy csikos	

Ugyanezen áruk a tulajdon kiállitásban de jobb minőségben,

összesen 41 frt 50 kr.

Ezen felette jutányos árakat szemben a felsorolt áruezikkek kifogástalan jó minőségével egyedül a kilátásban álló nagyobb forgalom reményében vagyok képes a tisztelt közönségnek felajánlani. — Valódi franczia férfi és női **keztyük párja — 90 kr.**

Mély tisztelettel

Karikás Lajos

Megrendelések az ingekre csupán a nyakbőség szükségeltetik. (291.)

A mérték feladása mellett

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

Tisztelettel jelentem a nagyérdemü közönségnek, hogy itteni

fèrfi ruha raktáramban

az őszi és tèli idenyre

nagyválasztékban kaphatók **téli köpenyek** 15—18 forintig, valamint **téli felöltők**, továbbá gyermek ruházatok 2 éves kortól kezdve: valamint másnemü öltözékek,

10 forinttól 30 forintig saját szabásom és gyártásommal

kiállitva, **a határozott árak készpénz fizetés mellett vannak számitva.**

Főgondom arra, hogy raktáromban **csinos szabás** és **legjobb munkával** kiállitott öltözékkel, a jó izlésnek és jutanyosságnak is megfelelve szolgáljak; és hogy a tőlem vásárolt kész ruha, **a kiállitást illetőleg épen olyan legyen, mintha megrendelésre készült volna; a határozott árakat** pedig, melyek a mindkét félre kellemetlen alkut fogják helyettesiteni, ugy számitom, hogy a t. közönség nem szakértő részének is megnyerjem bizalmát.

A tisztelt megrendelöknek szinte bátor vagyok jelenteni, hogy üzletem **külföldi finom** szövetekkel és idény-czikkekkel bőven ellátva lévén, a **megrendelésekre** vonatkozólag szinte kész szolgálatra állok.

Végül az üzletem kiegészitő részét képező

FÈRFI FEHÈRNEMÜ-RAKTÁRT,

melyet a budapesti nagyhirü

„YPSILANTI" hoz czimzett

KOLLARITS J. és FIAI CZÈGTŐL

bizományban sartok, szintén ajánlom a n. érdemü közönség szives figyelmébe és pártfogásaba.

Tisztelettel vagyok a n. é. közönségnek alázatos szolgája

Szedlák József,

férfi-szabó.

csomagolási dij nem számittatik.

NICHOLSON

legujabb találmányu

daráló- és őrlő-malma gőz-, lóerőre

és kézihajtásra, nagyfontossággal szeszgyárakra, hizlaló-intézetek és gazdászatra.

Meglepő nagy munkaképesség, olcsó ár és csekély hajtóerő a föelönyei ezen malmoknak.

Müködesben látható:

Nicholson W. Fülöp gépgyárában, Budapest, gyár-utcza 48-ik szám alatt.

Képes árjegyzékek minden gazdasági gépekről ingyen és bérmentve. (297.)

Kiadó tulajdonos: JENEY JÓZSEF.

Debreczen, 1879. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.